

Op verhaal komen: een contextuele bijbelstudie over geloven, twijfel en inspiratie

Nodig: papier (flipover), stiften, Bijbels, kaars, liedboeken. Het is aan te bevelen de vragen voor het groepswork enkele keren te printen.

Bijbelstudie over Johannes 20:24-29

Stap 1: Openen en kennismaken

Kies afhankelijk van het aantal deelnemers hoe u de ruimte inricht. Kom zo mogelijk bij elkaar in een kring zonder tafels, met in het midden een kaars, een Bijbel en eventueel andere symbolen die bij het thema passen. Steek de kaars aan als teken van Gods licht in ons leven. Neem tijd om (nader) kennis te maken. Spreek een gebed uit en/of zing een lied met elkaar.

Stap 2: Introductie en context

Twee aan twee gaan we met elkaar in gesprek over de volgende vraag:

- Wat spreekt je aan in de kerk, wat maakt dat je komt?

Spreek ongeveer vijf minuten met elkaar en laat elk tweetal hun antwoorden in steekwoorden op een flipover schrijven.

Met de buurman of buurvrouw aan je andere kant bespreek je vervolgens deze vraag:

- Deel een moment uit je leven waarop je geloof in God voor jou belangrijk was. Wat gebeurde er? Wat voelde je?

Neem hier ruim de tijd voor (15 minuten), sommige mensen hebben tijd nodig om iets te bedenken of hebben een persoonlijk verhaal. Het is niet de bedoeling uitgebreid op elkaar te reageren, leg de focus op luisteren. Als er een vraag ter verduidelijking is kan dat natuurlijk wel.

Deel vervolgens in de grote groep:

- We hebben met elkaar voorbeelden gedeeld van een moment dat het geloof belangrijk was voor ons leven. Hoe is dat nu? Is er iemand die daar iets over wil zeggen?

Geef een aantal mensen de ruimte te reageren. Als de reacties erg op elkaar lijken, vraag dan of er iemand is voor wie het heel anders is.

- Ging het in die voorbeelden vooral om ons hart of om ons hoofd?

Stap 3: Bijbel openen

Wanneer het gaat om geloof (of ongeloof) is er altijd een spanning met weten en begrijpen. Soms raken we zo verstrikt in ons verlangen om zeker te weten of in onze gedachten die proberen te beredeneren, dat er eigenlijk geen plek meer is voor geloof. Er zijn veel bijbelteksten te bedenken die iets van deze spanning weergeven. Ook bij de discipelen zien we voortdurend dat het mysterie eigenlijk te groot is om te bevatten. Toch is er iets wat hen heeft geraakt, iets wat hen steeds opnieuw in beweging zet. De groep gaat lezen over Tomas, een van die discipelen. Misschien zijn er wel associaties bij het verhaal. Inventariseer kort welke gedachten er opkomen over Tomas en schrijf deze op een flipover.

Vervolgens leest iemand hardop Johannes 20:24-29. Het is vaak zinvol om de tekst meerdere keren te lezen, eventueel uit verschillende bijbelvertalingen als die aanwezig zijn.

Stap 4: De tekst bestuderen

Vraag: waar gaat dit verhaal over? Maak een rondje en laat iedereen één woord noemen. Schrijf deze woorden op een flipover.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen

Maak groepjes van 3-5 personen en bespreek met elkaar de volgende vragen. Schrijf (een samenvatting van) de antwoorden op een flipover.

1. Welke personen komen voor in dit gedeelte? Wat doen ze?
2. Wie zijn het die Tomas vertellen dat ze de Heer gezien hebben? Wat vind je ervan dat Tomas hun niet gelooft?
3. Wat heeft Tomas volgens hemzelf nodig om te kunnen geloven in de opstanding van Jezus? Herken je iets van zijn verlangen?
4. Durven wij net als Tomas onze twijfels/verlangen naar bewijs uit te spreken? Waarom wel/niet? (Er wordt vaak wat neerbuigend 'ongelovige Tomas' gezegd, maar is hij niet juist heel moedig?)
5. Heeft Tomas daadwerkelijk Jezus aangeraakt? Bekijk de tekst nog eens goed.
6. Tomas doet uiteindelijk een betekenisvolle uitspraak: 'Mijn Heer, mijn God.' Hij herkent niet alleen Jezus maar erkent ook zijn goddelijkheid. Wat inspireert jou in Jezus?
7. Extra vraag voor als er tijd over is: het is interessant het verhaal van Tomas te bekijken in relatie tot de andere zogenoemde verschijningsverhalen in dit hoofdstuk 20 van het Johannes-evangelie. Kijk eens naar de verschillende manieren waarop de discipelen Jezus herkennen. Als er in zo'n kleine groep al zoveel variatie (nodig) is, zegt dat dan ook iets over de manier waarop we in de gemeente geloven? Hoeveel ruimte is er voor verschillen?

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

- De groepjes vertellen elkaar wat hun het meeste is bijgebleven uit het gesprek. Eventueel kunnen ze de volgeschreven flipover hierbij gebruiken, maar dit hoeft niet.
- Zou je kunnen zeggen dat er bij Tomas een beweging plaatsvindt van zijn hoofd naar zijn hart? Of wellicht in onze eigen voorbeelden die we in het begin noemden?

Stap 7: Terugkoppelen naar eigen leven en context

- Wat nemen we mee van dit gesprek? Geef de kaars door. Wie de kaars vast heeft, noemt in één woord of zin iets wat hij/zij meeneemt.
- Zouden we hier op een of andere manier een vervolg aan kunnen geven in dit kerkelijk jaar? (Binnen dezelfde groep of vanuit deze groep een impuls geven aan anderen?)

Verzamel enkele ideeën en praat er eventueel nog over door. Probeer een concrete actie te bedenken en hier iets over af te spreken.

Stap 8: Afsluiten

Zing een lied met elkaar, lees een gedicht en/of spreek een gebed uit.

Bekijk ook de algemene instructie voor een bijbelstudie op <https://www.protestantsekerk.nl/contextueel-bijbellezen/>. Daar vindt u aanwijzingen om de bijbelstudie te begeleiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Het is aan te raden zeker twee uur in te plannen, of anders het programma over twee avonden te verdelen. Maak van tevoren keuzes en een tijdspad. Deze opzet is een leidraad, natuurlijk kunt u de opzet ook aanvullen of aanpassen aan de groep.